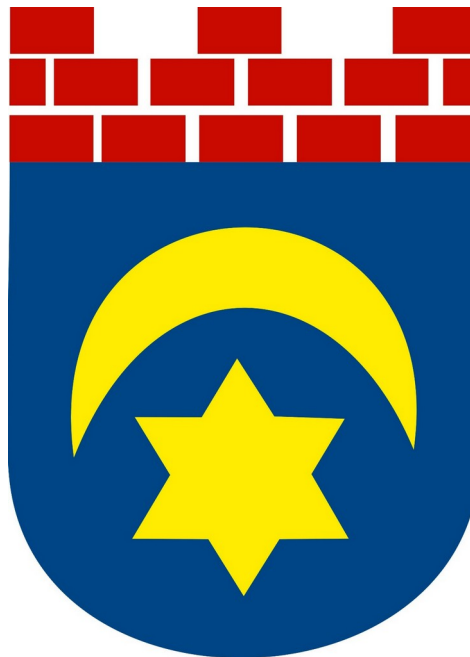

**Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi
na terenie Gminy Leśna
za 2019r.**

Przygotowana w oparciu o art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010, 2020, z 2020 r. poz. 150, 284)

Leśna 2019

1. Wprowadzenie

Podstawę prawną do sporządzenia analizy stanowi art. 9tb Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010, 2020, z 2020 r. poz. 150, 284), w którym gminy zostały zobowiązane do sporządzania corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na swoim terenie, w celu stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Leśna za rok 2019, jak w latach ubiegłych została przygotowana w celu weryfikacji:

- **technicznych i organizacyjnych możliwości gminy** w zakresie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
- **potrzeb inwestycyjnych** związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- **kosztów** poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
- **informacji o liczbie mieszkańców** objętych systemem gospodarowania odpadów komunalnych;
- liczbie właścicieli nieruchomości, którzy **nie wykonują obowiązków** określonych w ustawie;
- **ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy**, zwłaszcza zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Niniejszy dokument zawiera kluczowe **informacje, które uległy zmianie od roku 2018**, w którym została przygotowana szczegółowa analiza obejmująca lata 2018 i 2019.

Niniejsza analiza nie obejmuje wielu istotnych informacji z roku 2019, takich jak poziomy i koszty recyklingu z podziałem na poszczególne frakcje, ponieważ zmieniły się ustawowe terminy dla dostarczenia sprawozdań przez podmioty odbierające odpady, (w tym wypadku ZGiUK w Lubaniu). Sprawozdania te, zgodnie z nowymi przepisami zostaną przygotowane do końca czerwca bieżącego roku i dopiero na ich podstawie będzie można przygotować nową – poszerzoną analizę w zakresie odzysku surowców wtórnych i przetwarzania odpadów. W roku 2019 wdrożono ważne zmiany w zakresie gospodarowania odpadami, których konsekwencje są opisane w dalszej części analizy. Są to:

1. Objęcie systemem odbioru odpadów z nieruchomości niezamieszkałych przyjęta uchwałą nr X/63/2019 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie przejścia obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.
2. Przyjęcie pakietu pozostałych uchwał zmieniających stawki i zasady gospodarowania odpadami komunalnymi (uchwały IX/56/2019 z 30.04.2019 oraz od nr. X/64/2019 do nr X/68/2019 z 28.05.2019).

3. Likwidacja spółki miejskiej PM Synergia, a co za tym idzie zmiana podmiotów odpowiedzialnych za prowadzenie PSZOK, transport odpadów niesegregowanych, odbiór odpadów i pobór opłat od zarządców i właścicieli nieruchomości niezamieszkałych.

2. Wpływ zmian stawek opłat w 2019 r na bilans gospodarki odpadowej

Z punktu widzenia mieszkańców gminy, najbardziej istotną rzeczą w gospodarce odpadami są stawki pobieranych opłat. W 2019 rok gmina Leśna wkroczyła z niskimi jak na skalę regionu stawkami w wysokości 13 zł odpady segregowane, 20 zł odpady zmieszane, które nie bilansowały stale rosnących kosztów zagospodarowania i transportu. W kwietniu 2019 przyjęto nowe stawki w wysokości 18 zł odpady segregowane oraz 28 zł odpady zmieszane.

W kalkulacji stawek w 2019 roku:

1. założono znacznie mniejszy wzrost kosztów transportu, który *de facto* wzrósł o 29,05% od 10.2019 r., (312.480,00 zł w skali rocznej), przy czym należy zaznaczyć, że nowe opłaty obejmują przejęcie obowiązku odbierania odpadów komunalnych od nieruchomości niezamieszkałych oraz wyposażanie wszystkich nieruchomości w pojemniki i worki na odpady. Jest to konsekwencja rozwiązań przyjętych uchwałami z kwietnia i maja 2019;
2. wzrostu ceny odbioru odpadów o średnio 20% od 01.01.2020 r. (kalkulacje z kwietnia 2019 zakładały znacznie mniejszy wzrost opłat)
3. zmniejszenia wpływów do budżetu spowodowanego zmianami deklaracji w ciągu roku przez mieszkańców z systemu nieselektywnego na selektywny (a ilość odpadów zmieszanych nie uległa znacząco pomniejszeniu, co nie wpłynęło na redukcję kosztów odbioru).

Oznacza to, że powyższe koszty muszą także znaleźć pokrycie w budżecie gminy. Trzeba przyjąć, że produkcja śmieci *per capita* stale będzie rosła jeżeli nie nastąpi radykalna zmiana zachowań konsumpcyjnych mieszkańców, a przyjęty system naliczania opłat nie daje **możliwości regulowania opłat w zależności od wagi wyprodukowanych śmieci**. Oznacza to, że przyjmując stawki opłat warto uwzględnić te aktualne i potencjalne koszty, które wpłyną na bilans finansowy gospodarki odpadami, a zbilansowanie systemu „do zera” musi oznaczać gwałtowny wzrost stawek, co może być trudne do zaakceptowania ze względów społecznych.

Na koniec roku 2019 do systemu gmina dopłaciła **339.331,07 zł**. Szczegółowy podział kosztów podajemy w dalszej części analizy.

Wbrew potocznej opinii, gmina nawet jak radykalnie zwiększy stawki, to nie może „zarabiać na odpadach”, ponieważ zgodnie z prawem przychody gospodarki muszą równoważyć jej koszty. Ewentualne nadwyżki muszą zostać zagospodarowane w kolejnym roku na cele związane z gospodarką odpadową – w tym m.in. edukację.

3. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Na terenie gminy Leśna, nie ma możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania. Wszystkie odpady z terenu gminy Leśna są kierowane do Centrum Utylizacji Odpadów Gmin Łużyckich, Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych – Lubań ul. Bazaltowa 1 (RIPOK), zgodnie z porozumieniami międzygminnymi zawartymi przez 14 gmin regionu – w tym gminę Leśna.

4. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Zgodnie z umowami międzygminnymi dotyczącymi RIPOK, kluczowe inwestycje związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi ponosi głównie operator RIPOK, czyli ZGiUK w Lubaniu. W 2019 r. zakończono kolejny etap rozbudowy regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych. Rozbudowano punkt przyjęcia zmieszanych odpadów komunalnych, wybudowano nowoczesną sortownię z instalacją do mechaniczno-ręcznego sortowania surowców wtórnych i kompostownię do przetwarzania odpadów zielonych. Leśna razem z 14 gminami współtworzy obecnie jedną z najnowocześniejszych tego typu instalacji w Polsce. Nowe inwestycje przyczyniają się do osiągnięcia coraz to wyższych wymaganych wskaźników w zakresie odzysku i recyklingu surowców wtórnych oraz zagospodarowania odpadów biodegradowalnych, co pozwala gminie Leśna spełniać wszystkie niezbędne unijne wymagania techniczne, środowiskowe i organizacyjne w ramach tzw. BAT i dodatkowo wpisuje się w ideę Gospodarki Obiegu Zamkniętego.

Od lipca 2019, wraz z decyzją o likwidacji spółki miejskiej PM Synergia Urząd Miejski w Leśnej przejął prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK) co przyniosło kilka równoległych korzyści:

1. Większy nadzór nad segregacją poszczególnych frakcji odpadów, co ma wpływ na niższe koszty ich odbioru, jest to widoczne w zamieszczonych dalej tabelach przedstawiających **ilość i rodzaje** przyjmowanych odpadów pokazanych w analogicznym czasie dla lat 2019 i 2020

PSZOK 2019 w PM Synergia	Odpady wielkogabarytowe	Zużyte opony
Styczeń	9,18 Mg	-
luty	6,93 Mg	1,27 Mg
marzec	32,25 Mg	-
SUMA	48,36 Mg	1,27 Mg

PSZOK 2020 w UM Leśna	Odpady wiel- kogabarytowe	Zużyte opony	Odpady betonu	Papier/ tektura	Odzież	Zużyte urządze- nia RTV/ AGD
styczeń	2,79 Mg	-	1,41 Mg	0,21 Mg	0,86 Mg	0,48 Mg
luty	4,58 Mg	-	-	0,48 Mg	0,6 Mg	-
marzec	5,73 Mg	-	5 Mg	0,16 Mg	-	-
SUMA	13,10 Mg		6,41 Mg	0,85 Mg	1,46 Mg	0,48 Mg
PSZOK 2020 w UM Leśna	Tworzywa sztuczne	Metale	BIO	Gruz ceglany	Chemi- kalia	Szkło
styczeń	1,38 Mg	0,24 Mg	1,59 Mg	-	-	-
luty	0,94 Mg	-	3,25 Mg	2,35 Mg	0,45 Mg	-
marzec	0,49 Mg	-	-	-	-	1,7 Mg
SUMA	2,81 Mg	,24 Mg	4,84 Mg	2,35 Mg	0,45 Mg	1,7 Mg

Powyższe tabele pokazują zmianę w sposobie zarządzania PSZOK-iem, dzięki któremu odpady są właściwie segregowane, co jest istotne ze względu na koszt odbioru poszczególnych frakcji oraz ma to duże znaczenie dla uzyskania wymaganych wskaźników poziomów odzysku i recyklingu.

2. PSZOK, prowadzony samodzielnie przez gminę lub wspólnie z inną gminą lub gminami nie musi posiadać zezwoleń na zbieranie odpadów zgodnie z art. 45 ust. 1 pkt 11 Ustawy o Odpadach co przynosi wymierne korzyści organizacyjne i finansowe.
3. Obniżenie kosztów organizacyjnych poprzez włączenie obsługi PSZOK do zadań etatowych pracowników urzędu.
4. Zmiana lokalizacji wpłynęła pozytywnie na możliwości lepszego monitoringu przyjmowanych odpadów co jest istotne ze względu na zaostrzenie przepisów w tym zakresie.
5. Urząd prowadzi od lipca zeszłego roku elektroniczny rejestr dostaw odpadów, co ułatwia wyszukiwanie osób (gospodarstw), od których odpady są przywożone częściej niż przeciętnie – co z reguły oznacza „podrzucanie” odpadów z działalności gospodarczej. Wobec takich osób kierowane są upomnienia i wprowadzany jest ściślejszy nadzór przywożonych odpadów.

5. Analiza kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

5.1 Wydatki poniesione na zagospodarowanie odpadów komunalnych.

Wydatki za zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz za odbiór i transport odpadów ponoszone są na rzecz Zakładu Gospodarki i Usług Komunalnych w Lubaniu, odpowiedzialnego za odbiór i transport odpadów do RIPOK w Lubaniu oraz wyposażanie nieruchomości

w pojemniki i worki na odpady komunalne. Wyżej wymieniony podmiot wyłoniony został w przeprowadzonym postępowaniu przetargowym.

Tab. 1 Wydatki poniesione za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2019 r.

Koszt odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych przekazanych w 2019 r. do RIPOK w Lubaniu.

M-c	Odpady zmieszane ilość (Mg) / koszt (zł)	20 03 07 Odpady wielkogabarytowe ilość (Mg) / koszt (zł)	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji ilość (Mg) / koszt (zł)	16 01 03 zużyte opony	17 01 01 Zmieszane z betonu i gruzu (...)	Odbiór odpadów nie-segregowanych i segregowanych (zł)	Odbiór z aptek	Transport	Obsługa PSZOK	Koszt odbiór + transport + zagospodarowanie (zł)																																																																																																																																																																																					
1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	Σkol.(2:11)-7																																																																																																																																																																																					
I	201,82	9,18	3,03	-	-	82 473,64	-	63 600	1 210	147 283,64																																																																																																																																																																																					
	78 249,65	3 936,02	287,97	-	-						II	167,87	6,93	3,48	1,27	-	68 800,09	378,00	63 600	1 210	133 988,09	65 086,56	2 971,31	330,74	411,48	-	III	187,13	32,25	3,62	-	-	86 725,59	-	63 600	1 210	151 535,59	72 554,04	13 827,51	344,04	-	-	IV	190,84	30,22	5,70	1,42	3,34	88 149,82	226,80	63 600	1 210	153 186,62	73 992,48	12 957,13	541,73	460,08	198,4	V	180,88	64,40	6,10	2,16	-	99 022,51	-	63 600	1 210	163 832,51	70 130,79	27 612,14	579,74	699,84	-	VI	157,95	82,92	5,66	-	3,20	97 521,16	302,40	63 600	1 210	162 633,56	61 240,37	35 552,78	537,93	-	190,08	I półroczne	1 086,49	225,90	27,59	4,85	6,54	522 692,81	907,20	381 600	7 260	912 460,01	421 253,89	96 856,89	2 622,15	1 571,40	388,48	VII	185,95	40,48	8,44	0,66	2,82	90 636,22	-	63 600	-	154 236,22	72 096,53	17 356,20	802,14	213,84	167,51	VIII	178,65	20,91	5,19	1,15	6,33	79 609,49	302,40	69 960	-	149 871,89	69 266,18	8 965,37	493,26	372,60	376,00	IX	174,55	12,00	10,73	0,68	13,64	75 659,92	-	76 320	-	151 979,92	67 676,53	5 145,12	1 552,85	220,32	810,22	X	190,91	7,15	7,75	0,71	3,65	79 070,57	-	89 964	-	169 185,77	74 019,63	3 065,63	1 121,58	230,04	216,81	XI	193,68	14,96	7,18	1,37	17,59	84 446,51	-	89 964	-	174 410,51	75 093,61	6 414,25	1 039,09	443,88	1 044,85	XII	183,82	12,02	2,10	0,94
II	167,87	6,93	3,48	1,27	-	68 800,09	378,00	63 600	1 210	133 988,09																																																																																																																																																																																					
	65 086,56	2 971,31	330,74	411,48	-						III	187,13	32,25	3,62	-	-	86 725,59	-	63 600	1 210	151 535,59	72 554,04	13 827,51	344,04	-	-	IV	190,84	30,22	5,70	1,42	3,34	88 149,82	226,80	63 600	1 210	153 186,62	73 992,48	12 957,13	541,73	460,08	198,4	V	180,88	64,40	6,10	2,16	-	99 022,51	-	63 600	1 210	163 832,51	70 130,79	27 612,14	579,74	699,84	-	VI	157,95	82,92	5,66	-	3,20	97 521,16	302,40	63 600	1 210	162 633,56	61 240,37	35 552,78	537,93	-	190,08	I półroczne	1 086,49	225,90	27,59	4,85	6,54	522 692,81	907,20	381 600	7 260	912 460,01	421 253,89	96 856,89	2 622,15	1 571,40	388,48	VII	185,95	40,48	8,44	0,66	2,82	90 636,22	-	63 600	-	154 236,22	72 096,53	17 356,20	802,14	213,84	167,51	VIII	178,65	20,91	5,19	1,15	6,33	79 609,49	302,40	69 960	-	149 871,89	69 266,18	8 965,37	493,26	372,60	376,00	IX	174,55	12,00	10,73	0,68	13,64	75 659,92	-	76 320	-	151 979,92	67 676,53	5 145,12	1 552,85	220,32	810,22	X	190,91	7,15	7,75	0,71	3,65	79 070,57	-	89 964	-	169 185,77	74 019,63	3 065,63	1 121,58	230,04	216,81	XI	193,68	14,96	7,18	1,37	17,59	84 446,51	-	89 964	-	174 410,51	75 093,61	6 414,25	1 039,09	443,88	1 044,85	XII	183,82	12,02	2,10	0,94	3,76	77 837,62	378,00	89 964	-	168 179,62										
III	187,13	32,25	3,62	-	-	86 725,59	-	63 600	1 210	151 535,59																																																																																																																																																																																					
	72 554,04	13 827,51	344,04	-	-						IV	190,84	30,22	5,70	1,42	3,34	88 149,82	226,80	63 600	1 210	153 186,62	73 992,48	12 957,13	541,73	460,08	198,4	V	180,88	64,40	6,10	2,16	-	99 022,51	-	63 600	1 210	163 832,51	70 130,79	27 612,14	579,74	699,84	-	VI	157,95	82,92	5,66	-	3,20	97 521,16	302,40	63 600	1 210	162 633,56	61 240,37	35 552,78	537,93	-	190,08	I półroczne	1 086,49	225,90	27,59	4,85	6,54	522 692,81	907,20	381 600	7 260	912 460,01	421 253,89	96 856,89	2 622,15	1 571,40	388,48	VII	185,95	40,48	8,44	0,66	2,82	90 636,22	-	63 600	-	154 236,22	72 096,53	17 356,20	802,14	213,84	167,51	VIII	178,65	20,91	5,19	1,15	6,33	79 609,49	302,40	69 960	-	149 871,89	69 266,18	8 965,37	493,26	372,60	376,00	IX	174,55	12,00	10,73	0,68	13,64	75 659,92	-	76 320	-	151 979,92	67 676,53	5 145,12	1 552,85	220,32	810,22	X	190,91	7,15	7,75	0,71	3,65	79 070,57	-	89 964	-	169 185,77	74 019,63	3 065,63	1 121,58	230,04	216,81	XI	193,68	14,96	7,18	1,37	17,59	84 446,51	-	89 964	-	174 410,51	75 093,61	6 414,25	1 039,09	443,88	1 044,85	XII	183,82	12,02	2,10	0,94	3,76	77 837,62	378,00	89 964	-	168 179,62																										
IV	190,84	30,22	5,70	1,42	3,34	88 149,82	226,80	63 600	1 210	153 186,62																																																																																																																																																																																					
	73 992,48	12 957,13	541,73	460,08	198,4						V	180,88	64,40	6,10	2,16	-	99 022,51	-	63 600	1 210	163 832,51	70 130,79	27 612,14	579,74	699,84	-	VI	157,95	82,92	5,66	-	3,20	97 521,16	302,40	63 600	1 210	162 633,56	61 240,37	35 552,78	537,93	-	190,08	I półroczne	1 086,49	225,90	27,59	4,85	6,54	522 692,81	907,20	381 600	7 260	912 460,01	421 253,89	96 856,89	2 622,15	1 571,40	388,48	VII	185,95	40,48	8,44	0,66	2,82	90 636,22	-	63 600	-	154 236,22	72 096,53	17 356,20	802,14	213,84	167,51	VIII	178,65	20,91	5,19	1,15	6,33	79 609,49	302,40	69 960	-	149 871,89	69 266,18	8 965,37	493,26	372,60	376,00	IX	174,55	12,00	10,73	0,68	13,64	75 659,92	-	76 320	-	151 979,92	67 676,53	5 145,12	1 552,85	220,32	810,22	X	190,91	7,15	7,75	0,71	3,65	79 070,57	-	89 964	-	169 185,77	74 019,63	3 065,63	1 121,58	230,04	216,81	XI	193,68	14,96	7,18	1,37	17,59	84 446,51	-	89 964	-	174 410,51	75 093,61	6 414,25	1 039,09	443,88	1 044,85	XII	183,82	12,02	2,10	0,94	3,76	77 837,62	378,00	89 964	-	168 179,62																																										
V	180,88	64,40	6,10	2,16	-	99 022,51	-	63 600	1 210	163 832,51																																																																																																																																																																																					
	70 130,79	27 612,14	579,74	699,84	-						VI	157,95	82,92	5,66	-	3,20	97 521,16	302,40	63 600	1 210	162 633,56	61 240,37	35 552,78	537,93	-	190,08	I półroczne	1 086,49	225,90	27,59	4,85	6,54	522 692,81	907,20	381 600	7 260	912 460,01	421 253,89	96 856,89	2 622,15	1 571,40	388,48	VII	185,95	40,48	8,44	0,66	2,82	90 636,22	-	63 600	-	154 236,22	72 096,53	17 356,20	802,14	213,84	167,51	VIII	178,65	20,91	5,19	1,15	6,33	79 609,49	302,40	69 960	-	149 871,89	69 266,18	8 965,37	493,26	372,60	376,00	IX	174,55	12,00	10,73	0,68	13,64	75 659,92	-	76 320	-	151 979,92	67 676,53	5 145,12	1 552,85	220,32	810,22	X	190,91	7,15	7,75	0,71	3,65	79 070,57	-	89 964	-	169 185,77	74 019,63	3 065,63	1 121,58	230,04	216,81	XI	193,68	14,96	7,18	1,37	17,59	84 446,51	-	89 964	-	174 410,51	75 093,61	6 414,25	1 039,09	443,88	1 044,85	XII	183,82	12,02	2,10	0,94	3,76	77 837,62	378,00	89 964	-	168 179,62																																																										
VI	157,95	82,92	5,66	-	3,20	97 521,16	302,40	63 600	1 210	162 633,56																																																																																																																																																																																					
	61 240,37	35 552,78	537,93	-	190,08						I półroczne	1 086,49	225,90	27,59	4,85	6,54	522 692,81	907,20	381 600	7 260	912 460,01	421 253,89	96 856,89	2 622,15	1 571,40	388,48	VII	185,95	40,48	8,44	0,66	2,82	90 636,22	-	63 600	-	154 236,22	72 096,53	17 356,20	802,14	213,84	167,51	VIII	178,65	20,91	5,19	1,15	6,33	79 609,49	302,40	69 960	-	149 871,89	69 266,18	8 965,37	493,26	372,60	376,00	IX	174,55	12,00	10,73	0,68	13,64	75 659,92	-	76 320	-	151 979,92	67 676,53	5 145,12	1 552,85	220,32	810,22	X	190,91	7,15	7,75	0,71	3,65	79 070,57	-	89 964	-	169 185,77	74 019,63	3 065,63	1 121,58	230,04	216,81	XI	193,68	14,96	7,18	1,37	17,59	84 446,51	-	89 964	-	174 410,51	75 093,61	6 414,25	1 039,09	443,88	1 044,85	XII	183,82	12,02	2,10	0,94	3,76	77 837,62	378,00	89 964	-	168 179,62																																																																										
I półroczne	1 086,49	225,90	27,59	4,85	6,54	522 692,81	907,20	381 600	7 260	912 460,01																																																																																																																																																																																					
	421 253,89	96 856,89	2 622,15	1 571,40	388,48						VII	185,95	40,48	8,44	0,66	2,82	90 636,22	-	63 600	-	154 236,22	72 096,53	17 356,20	802,14	213,84	167,51	VIII	178,65	20,91	5,19	1,15	6,33	79 609,49	302,40	69 960	-	149 871,89	69 266,18	8 965,37	493,26	372,60	376,00	IX	174,55	12,00	10,73	0,68	13,64	75 659,92	-	76 320	-	151 979,92	67 676,53	5 145,12	1 552,85	220,32	810,22	X	190,91	7,15	7,75	0,71	3,65	79 070,57	-	89 964	-	169 185,77	74 019,63	3 065,63	1 121,58	230,04	216,81	XI	193,68	14,96	7,18	1,37	17,59	84 446,51	-	89 964	-	174 410,51	75 093,61	6 414,25	1 039,09	443,88	1 044,85	XII	183,82	12,02	2,10	0,94	3,76	77 837,62	378,00	89 964	-	168 179,62																																																																																										
VII	185,95	40,48	8,44	0,66	2,82	90 636,22	-	63 600	-	154 236,22																																																																																																																																																																																					
	72 096,53	17 356,20	802,14	213,84	167,51						VIII	178,65	20,91	5,19	1,15	6,33	79 609,49	302,40	69 960	-	149 871,89	69 266,18	8 965,37	493,26	372,60	376,00	IX	174,55	12,00	10,73	0,68	13,64	75 659,92	-	76 320	-	151 979,92	67 676,53	5 145,12	1 552,85	220,32	810,22	X	190,91	7,15	7,75	0,71	3,65	79 070,57	-	89 964	-	169 185,77	74 019,63	3 065,63	1 121,58	230,04	216,81	XI	193,68	14,96	7,18	1,37	17,59	84 446,51	-	89 964	-	174 410,51	75 093,61	6 414,25	1 039,09	443,88	1 044,85	XII	183,82	12,02	2,10	0,94	3,76	77 837,62	378,00	89 964	-	168 179,62																																																																																																										
VIII	178,65	20,91	5,19	1,15	6,33	79 609,49	302,40	69 960	-	149 871,89																																																																																																																																																																																					
	69 266,18	8 965,37	493,26	372,60	376,00						IX	174,55	12,00	10,73	0,68	13,64	75 659,92	-	76 320	-	151 979,92	67 676,53	5 145,12	1 552,85	220,32	810,22	X	190,91	7,15	7,75	0,71	3,65	79 070,57	-	89 964	-	169 185,77	74 019,63	3 065,63	1 121,58	230,04	216,81	XI	193,68	14,96	7,18	1,37	17,59	84 446,51	-	89 964	-	174 410,51	75 093,61	6 414,25	1 039,09	443,88	1 044,85	XII	183,82	12,02	2,10	0,94	3,76	77 837,62	378,00	89 964	-	168 179,62																																																																																																																										
IX	174,55	12,00	10,73	0,68	13,64	75 659,92	-	76 320	-	151 979,92																																																																																																																																																																																					
	67 676,53	5 145,12	1 552,85	220,32	810,22						X	190,91	7,15	7,75	0,71	3,65	79 070,57	-	89 964	-	169 185,77	74 019,63	3 065,63	1 121,58	230,04	216,81	XI	193,68	14,96	7,18	1,37	17,59	84 446,51	-	89 964	-	174 410,51	75 093,61	6 414,25	1 039,09	443,88	1 044,85	XII	183,82	12,02	2,10	0,94	3,76	77 837,62	378,00	89 964	-	168 179,62																																																																																																																																										
X	190,91	7,15	7,75	0,71	3,65	79 070,57	-	89 964	-	169 185,77																																																																																																																																																																																					
	74 019,63	3 065,63	1 121,58	230,04	216,81						XI	193,68	14,96	7,18	1,37	17,59	84 446,51	-	89 964	-	174 410,51	75 093,61	6 414,25	1 039,09	443,88	1 044,85	XII	183,82	12,02	2,10	0,94	3,76	77 837,62	378,00	89 964	-	168 179,62																																																																																																																																																										
XI	193,68	14,96	7,18	1,37	17,59	84 446,51	-	89 964	-	174 410,51																																																																																																																																																																																					
	75 093,61	6 414,25	1 039,09	443,88	1 044,85						XII	183,82	12,02	2,10	0,94	3,76	77 837,62	378,00	89 964	-	168 179,62																																																																																																																																																																										
XII	183,82	12,02	2,10	0,94	3,76	77 837,62	378,00	89 964	-	168 179,62																																																																																																																																																																																					

	71 270,69	5 153,70	303,91	304,56	223,34					
II pół ro- cze	1 107,56	107,52	41,39	5,51	47,79	487 260,33	680,40	479 772	-	967 712,73
	429 423,17	46 100,27	5 312,83	1 785,24	2 838,73					
RA- ZE M:	2 194,05	333,42	68,98	10,36	54,33	1 009 953,14	1 587,60	861 372	7 260	1 880 172,74
	850 677,06	142 957,16	7 934,98	3 356,64	3 227,21					

Koszt odbioru, transportu, prowadzenia PSZOK i zagospodarowania odpadów komunalnych w 2019 r. wyniósł 1 880 172,74 zł, a całkowity koszt działania systemu wynosi 1 914 669,37 zł (w tym wynagrodzenia pracownika z pochodnymi, umowy zlecenie na doręczenia informacji o zmianie stawek).

5.2. Zestawienie wpływów i wydatków z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2019 r.

BILANS - ODPADY KOMUNALNE ZA 2019 ROK	
A. Przychody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami, w tym:	1 575 338,30 zł
wpłaty z tytułu gospodarowania odpadami (w tym od przedsiębiorców)	1 559 674,55 zł
wpłaty z tytułu kosztów upomnień	8 980,65 zł
odsetki od należności	6 683,10 zł
B. Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami:	1 914 669,37 zł
wynagrodzenia pracownika wraz z pochodnymi i 13 pensją	54 532,70 zł
wynagrodzenie bezosobowe (umowy zleceni na doręczenie informacji o stawkach)	7 470,00 zł
monitoring składowiska odpadów	1 476,00 zł
transport odpadów i odbiór odpadów	1 838 967,72 zł
utrzymanie PSZOK	8 662,15 zł
odpady z aptek	1 360,80 zł
utwardzenie terenu pod pojemniki	2 200,00 zł
WYNIK FINANSOWY	-339 331,07 zł

Z danych w tabeli wyraźnie wynika, że w 2019 r. z bieżących wpłat nie udało się w całości pokryć kosztów związanych z odbiorem, transportem, prowadzeniem PSZOK i zagospodarowaniem odpadów komunalnych. W październiku 2019 uchwałą Rady Miejskiej zwiększono planowane wydatki o 400 tys. zł i dochody o 301 tys. zł. Dało to możliwość zapłacenia bieżących zobowiązań (kosztów), jednak powyższa tabela pokazuje wyraźnie deficyt w gospodarce odpadowej za cały rok 2019, mimo pobierania od lipca zwiększonych opłat i włączenia od października opłat z nieruchomości niezamieszkałych.

5.3. Zaległości (stan na 31.12.2018 r.) w rozbiciu na poszczególne lata:

W rozbiciu na poszczególne lata zaległość (zł):

Rok 2017 - 242 487,22

Rok 2018 - 283 480,48

Rok 2019 - 345 752,27

Obserwujemy, iż z każdym rokiem zaległości na rzecz gminy są większe w stosunku do roku poprzedniego.

6. Liczba mieszkańców

Gmina Leśna liczy zameldowanych mieszkańców ogółem 9 896 (dane z ewidencji ludności). Do opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi podajemy jednak liczbę osób zamieszkujących na danej nieruchomości liczoną według składanych oświadczeń. Liczba ta ulega ciągłym zmianom, w roku 2019 wynosiła 7 292 mieszkańców. Na bieżąco prowadzone są działania mające na celu monitorowanie danych zawartych w deklaracjach i weryfikowanie ich ze stanem faktycznym.

7. Sposób weryfikacji złożonych deklaracji.

Deklaracje na odpady komunalne złożone przez mieszkańców nieruchomości, weryfikowane są pod względem ich wiarygodności ze stanem faktycznym w sposób ciągły. W tym celu sprawdzane są ilości osób zadeklarowanych z ewidencją osób zameldowanych na terenie Gminy Leśna. W przypadku rozbieżności w złożonej deklaracji, osoby są wzywane do wyjaśnienia zaistniałej różnicy. Przyjęto schemat sprawdzania nieruchomości z obowiązkiem złożenia deklaracji wg miejscowości. Istotną informacją jest fakt, że opłata za gospodarowanie odpadami ustalana jest na podstawie osób zamieszkałych, a nie zameldowanych, a osoby przebywające za granicą mogą złożyć oświadczenie o niezamieszkiwaniu pod danym adresem przez określony czas. Stąd trudność w wyegzekwowaniu wiarygodnych danych od mieszkańców.

8. Ilość odpadów komunalnych odebranych w 2019 r.

8.1 Odpady zmieszane

Powracającym w opiniach wielu mieszkańców problemem jest poczucie nierównego traktowania mieszkańców miejscowości Leśna i Pobiedna w porównaniu z pozostałymi terenami wiejskimi. Odpady zmieszane od mieszkańców Leśnej i Pobiednej odbierane są dwa razy częściej niż z pozostałego obszaru gminy. Ma to swoje uzasadnienie w masie odbieranych odpadów, która jest dwukrotnie większa – zgodnie z poniższą tabelą.

Tab. 3 Odpady komunalne zmieszane odebrane w 2019 r. w podziale na miasto Leśna i sołectwo Pobiedna oraz teren wiejski z wyłączeniem sołectwa Pobiedna [Mg].

Półrocze	Miasto Leśna wraz z sołectwem Pobiedna	Teren wiejski z wyłączeniem sołectwa Pobiedna
I	724,32	362,16
II	738,36	369,18
Razem	2 194,05	

Na terenie miasta Leśna oraz sołectwa Pobiedna powstaje dwa razy więcej odpadów niż na terenach wiejskich z wyłączeniem sołectwa Pobiedna. Z pewnością na taki stan rzeczy przekłada się większa liczba mieszkańców, gęstość zaludnienia jak również fakt, że znaczna część podmiotów gospodarczych z lokalizowana jest na terenie miasta Leśna oraz sołectwa Pobiedna.

Odbieranie odpadów co tydzień z całego terenu gminy znacząco podniosło by i tak już wysokie koszty transportu odpadów. Dlatego najbardziej rozsądnym działaniem, zmniejszającym poczucie nierównego traktowania jest zróżnicowanie stawek opłat za odbiór odpadów z obu tych obszarów.

Łącznie w Gminie Leśna w 2019 r wyprodukowano **2194,05 Mg odpadów zmieszanych**, co w zestawieniu z ilością 2367,51 Mg z roku 2018 oznacza spadek o 7,33%.

8.2 Odpady segregowane

W danych dotyczących odpadów segregowanych należy zwrócić uwagę przede wszystkim na znaczące zmniejszenie odpadów z najdroższej frakcji – wielkogabarytów oraz pojawienie się w drugim półroczu nowych, wcześniej nie rejestrowanych frakcji – odzież, metale oraz urządzenia RTV/AGD. Jest to efekt lepszej segregacji na PSZOK, wcześniej te frakcje były zaliczane do wielkogabarytów, generując niepotrzebne dodatkowe koszty.

Tab. 4 Ilość i rodzaje segregowanych odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców nieruchomości zamieszkałych w 2019 r.

ROK 2019	Mie-siąc	20 01 01 papier i tektura	20 01 02 szkło	20 01 39 tworzywa sztuczne	17 01 07+ 17 01 01 zmieszane budowlane	20 03 07 odpady wielkoga- barytowe	20 01 36 zużyte urządzenia	20 02 01 ulegające biodegrada- cji	16 01 03 zużyte opo- ny	20 01 10 odzież	20 01 40 metale
I	I	1,26	8,75	3,77	-	9,18	-	3,03	-	-	-
	II	2,24	2,96	3,35	-	6,93	-	3,48	1,27	-	-
	III	2,58	6,01	4,14	-	32,25	-	3,62	-	-	-
	IV	2,51	7,90	5,08	3,34	30,22	-	5,70	1,42	-	-
	V	2,43	9,10	3,91	-	64,40	-	6,10	2,16	-	-
	VI	2,17	5,01	4,16	3,20	82,92	-	5,66	-	-	-
I półrocze		13,19	39,73	24,41	6,54	225,90	-	27,59	4,85	-	-
II	VII	4,10	10,96	8,69	2,82	40,48	-	8,44	0,66	-	-
	VIII	5,19	16,53	17,97	6,33	20,91	-	5,19	1,15	0,63	-

	IX	4,54	10,26	8,27	13,64	12,00	-	10,73	0,68	1,18	-
	X	3,42	9,13	7,38	5,60	7,15	-	7,75	0,71	0,47	1,16
	XI	5,57	5,95	7,83	19,91	14,96	0,34	7,18	1,37	0,51	-
	XII	2,82	7,30	5,23	10,06	12,02	-	2,10	0,94	-	0,22
	II półrocze	25,64	60,13	55,37	58,36	107,52	0,34	41,39	5,51	2,79	1,38
	Razem	38,83	99,86	79,78	64,90	333,42	0,34	68,98	10,36	2,79	1,38

Odebrano **302,32 Mg odpadów segregowanych** (z wyłączeniem materiałów budowlanych i remontowych), co zestawieniu z rokiem 2018 i ilością 250 Mg oznacza wzrost masy odpadów segregowanych (21%).

Łączna masa odpadów komunalnych odebranych w 2019 roku wynosi **2 894,69 Mg**. Dzieląc to przez zadeklarowaną statystycznie liczbę mieszkańców 7 292 na jednego mieszkańca przypada około 397 kg rocznie. Wg GUS statystycznie jeden mieszkaniec województwa dolnośląskiego wytwarza 394 kg odpadów komunalnych rocznie.

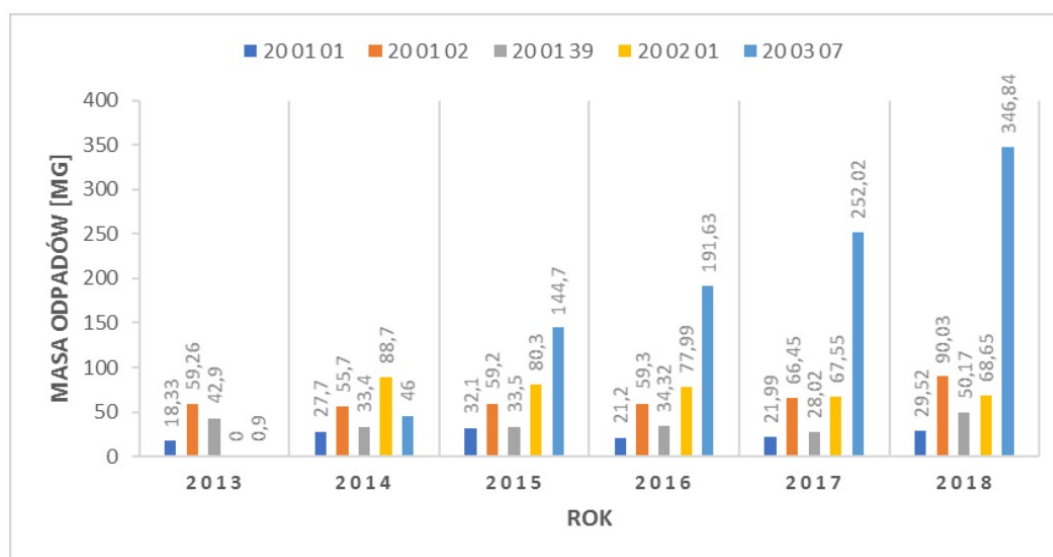
9. Deklaracji i produkcja odpadów

Najważniejsze zmiany w 2019 roku, w zestawieniu z rokiem 2018, zostały zestawione w poniższej tabeli:

	rok		Różnica 2019-2018	Zmiana %
	2018	2019		
deklaracje				
liczba deklaracji odpady niesegregowane	1171	1075	-96	-8,20%
liczba deklaracji odpady segregowane	1395	1671	276	19,78%
liczba deklaracji (umów) niezamieszkałe	141	192	51	36,17%
liczba deklaracji (płatników) razem	2707	2938	231	8,53%
masa odpadów				
ilość odpadów niesegregowanych w Mg	2367,51	2194,05	-173,46	-7,33%
ilość odpadów segregowanych w Mg (bez budowlanych i wielkogabarytów)	250	302,32	52,32	20,93%
ilość odpadów budowlanych i rozbiórkowych w Mg	48,6	64,9	16,3	33,54%
ilość wielkogabarytów w Mg	346,84	333,42	-13,42	-3,87%
Łączna ilość odpadów w Mg	3012,95	2894,69	-118,26	-3,93%

Do systemu włączono deklaracje od właścicieli i zarządców nieruchomości niezamieszkałych. W porównaniu z liczbą umów na odbiór śmieci z nieruchomości niezamieszkałych zawartych w 2018 r przez PM Synergia, liczba płatników wzrosła o 51 (+36%).

Zmniejszyła się o 7% masa odpadów niesegregowanych a wzrosła o 20% masa odpadów segregowanych, co może świadczyć o większej świadomości mieszkańców w zakresie segregacji odpadów oraz lepszej segregacji odpadów na PSZOK (opisane wcześniej). Zmniejszyła się też masa wielkogabarytów, która lawinowo rosła między rokiem 2013 a 2018 co przedstawia wykres z raportu z 2018 r (str 10) – odpad 20 03 07 – kolor niebieski

Zmalała liczba deklaracji od osób niesegregujących odpady, zbieżna ze spadkiem tonażu odpadów zmieszanych, a wzrosła o 180 szt. łączna liczba deklaracji z nieruchomości zamieszkałych. Byłaby to dobra wiadomość, ponieważ 231 nowych deklaracji (296-96+51) świadczy o lepszej efektywności urzędu w pozyskiwaniu deklaracji niż w roku 2018. Jednak kiedy zestawimy tę liczbę z szacowaną liczbą mieszkańców objętych systemem, to odnotowujemy spadek: z 7304 w 2018 na 7292 w 2019. Przy zastosowaniu tej samej metody liczenia gospodarstw wieloosobowych¹ różnica jest jeszcze większa (7108 dla roku 2019). Oznacza to że mimo wzrostu liczby deklaracji, liczba mieszkańców płacących za odpady spada (szacunkowo między 12 a 196 osób w ciągu roku).

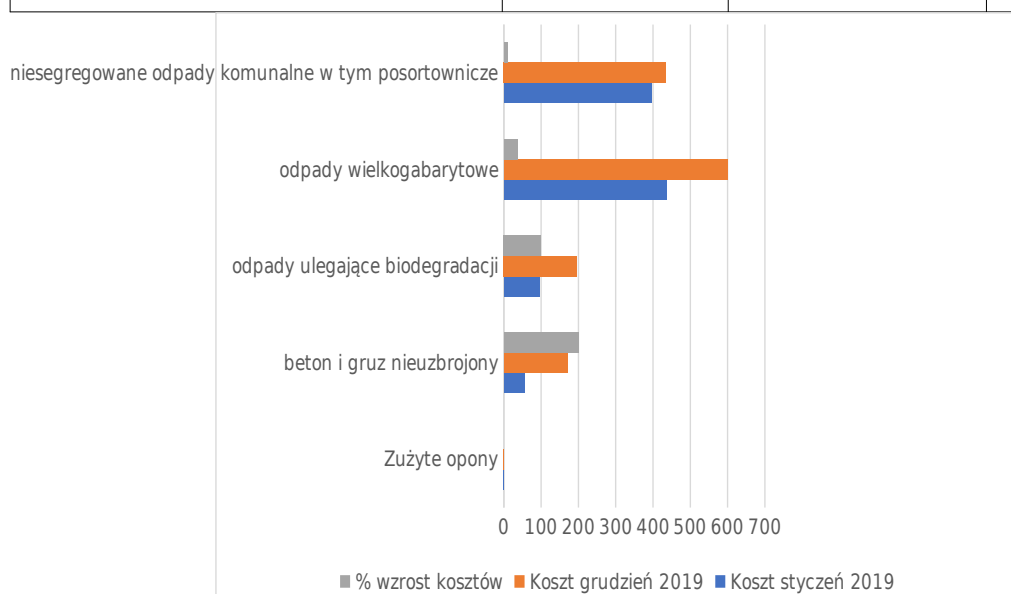
10. Zmiana cennika przyjęcia odpadów komunalnych.

W ciągu roku znacząco wzrosły ceny odbioru poszczególnych frakcji, co miało wpływać na wzrost kosztów zagospodarowania odpadów. Wprowadzone w 2019 roku nowelizacje tzw. „ustaw śmieciowych” wprowadziły szereg obostrzeń oraz wymogów na przedsiębiorstwa zaj-

¹ W raporcie 2018, przyjęto średnio liczbę 6 osób dla gospodarstw liczących 6 i więcej osób, ta metoda została poddana weryfikacji i uznaliśmy, że bardziej wiarygodnym szacunkiem jest średnio liczba 8 osób dla gospodarstw 6+.

mujących się zagospodarowaniem odpadów. Wzrost kosztów obrazuje poniższa tabela wraz z poniższym wykresem

Rodzaj odpadu	Koszt styczeń 2019 netto\Mg	Koszt grudzień 2019 netto\Mg	% wzrost kosztów
zużyte opony	300	400	33
beton i gruz nieuzbrojony	55	170	200
odpady ulegające biodegradacji	96	196	100
odpady wielkogabarytowe	437	600	37
niesegregowane odpady komunalne w tym posortownicze	395	435	10

11. Osiągnięte poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku niektórych frakcji odpadów .

W związku z ustawową zmianą terminu złożenia rocznego sprawozdania przez podmiot odbierający odpady, który w tym roku został wyznaczony na 30.06.2020 r., na dzień dzisiejszy nie posiadamy wyżej wymienionych danych. Należy dodać, że gmina swoje roczne sprawozdanie zobowiązana jest przekazać Marszałkowi Województwa do 31.08.2020 r.

12. Podsumowanie i wnioski.

Oceniając działający system gospodarowania odpadami komunalnymi należy stwierdzić, że działalność Gminy w latach przyszłych musi zostać nakierowana głównie na:

- bardziej dokładne weryfikowanie składanych deklaracji, kontynuowanie pozyskiwania deklaracji od osób i firm, które jeszcze nie zostały objęte systemem oraz wprowadzenie stałych procedur monitorujących, kontrolnych i ewaluacyjnych, pokazujących bie-

żącą dynamikę zmian w gospodarce komunalnej (liczba deklaracji, koszty, przychody, mieszkańcy deklarujący pobyt za granicą itp);

- zwiększenie efektywności selektywnej zbiórki odpadów celem zmniejszenia kosztów i dalszego osiągania odpowiednio wysokich poziomów odzysku i recyklingu odpadów,
- wzmożenie działalności edukacyjnej – konsekwentne działanie i przybliżenie mieszkańcom tematyki prawidłowego postępowania z odpadami oraz informowanie o wpływie segregacji na wysokość opłat;
- współpracę z zarządcami nieruchomości wielorodzinnych – bowiem mieszkańcy tych nieruchomości mają najwięcej problemów z prowadzeniem prawidłowej segregacji wytwarzanych odpadów komunalnych;
- przekazywanie odpadów do ponownego użycia (przed przekazaniem ich na PSZOK), np. takich jak odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny lub inne odpady, które mogą być ponownie wykorzystane (reusing);
- ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów zmieszanych celem osiągnięcia wymaganych poziomów ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska;
- propagowanie możliwości korzystania z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Leśnej.

Podsumowując należy stwierdzić, że w Gminie Leśna system działa zgodnie z obowiązującymi przepisami. Pomimo tego należy dążyć do jego udoskonalenia aby możliwe było osiągnięcie w przyszłości celów określonych przez akty normatywne różnego szczebla.

Jednak ze względu na coroczny ujemny bilans finansowy gospodarowania odpadami, gmina zmuszona jest do pokrycia powstałego deficytu środkami własnymi. Przez okres sześciu lat funkcjonowania nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, gmina kosztem pozostałych własnych zadań dokładała do systemu, nie dokonując weryfikacji wysokości stawek za odbiór odpadów. Od roku 2019 przeprowadzono reformę, włączając do systemu nieruchomości niezamieszkałe oraz oferując mieszkańcom narzędzia do segregacji odpadów w postaci pojemników oraz worków do segregacji (w ramach ponoszonej opłaty).

Biorąc pod uwagę koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, na podstawie danych zawartych w analizie, niezbędne jest podniesienie stawki za odbiór odpadów komunalnych, w celu uniknięcia wzrostu deficytu w systemie gospodarki odpadami.